

Informatienota voor de raad (RIN)

Portefeuillehouder	:	wethouder A. van Extel-van Katwijk
Behandelend ambtenaar	:	M.F.M. Kerkhof
Zaaknummer		22218-2020
Bijlagen	:	1. Rapport "Draaien aan de knop van de ODZOB" (Onderzoek Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant) d.d. maart 2020
Datum B&W vergadering	:	26 mei 2020

Onderwerp: Rapport onderzoek naar ODZOB door rekenkamercommissies

Aan de gemeenteraad,

Kennis te nemen van

U heeft de rapportage over het uitgevoerde Rekenkameronderzoek Odzob op 17 maart 2020 aangeboden gekregen. Wij hebben daarvan kennis genomen en onderschrijven de conclusies en aanbevelingen.

Ook zijn we hierover in afstemming gegaan met Odzob. In een eerste reactie geeft Odzob aan zich eveneens te kunnen vinden in het verrichte onderzoek en aan de slag te willen met uitwerking van de conclusies en aanbevelingen. Gezamenlijk constateren we dat het rapport goede aangrijpingspunten bevat om de onderlinge samenwerking en daarmee de doelmatigheid en doeltreffendheid te verbeteren.

Inleiding

De kosten van de ODZOB stijgen en raadsleden hebben vragen over de bedrijfsvoering. Daar komt bij dat de Omgevingswet en de energietransitie verregaande gevolgen hebben voor de gemeentebesturen. Reden voor een 9-tal Rekenkamercommissies in de regio, waaronder die van Gemert-Bakel, om een onderzoek te starten naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van de ODZOB. Het onderzoek richtte zich op de periode van 2017 tot aan de begroting 2020 alsook op de gemeenten van de betrokken rekenkamercommissies.

In het rapport "Draaien aan de knop van de ODZOB" (Onderzoek Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant), doen de gezamenlijke rekenkamercommissies 5 aanbevelingen ter verbetering. Het rapport wordt uw raad nu ter informatie en bespreking aangeboden.

Kernboodschap

Wij gaan gezamenlijk met Odzob en de andere deelnemers aan de slag om de aanbevelingen zo snel mogelijk in een plan van aanpak uit te werken. Daarbij zullen we specifiek aandacht besteden aan de volgende accenten.

Aansturing en kaderstelling

Het duidelijk definiëren van rollen en posities van raad, college en ODZOB kan alle partijen helpen in de samenwerking om het werk beter te doen. Het gaat hierbij niet alleen om het definiëren van de rollen, maar ook over de bewustwording ervan en de "rolvastheid". Dit vergt verbetering.

Eigenaarschap, opdrachtgever- en opdrachtnemerschap lopen momenteel in de praktijk door elkaar. Met name de positie en rollen van het college (zowel inhoudelijk opdrachtgever als mede eigenaar) zullen moeten worden uitgewerkt in te hanteren procesafspraken. Hierbij is het van belang helderder te maken op welke gemeentelijke en regionale doelen de uitvoering moet worden gericht. Bij doorontwikkeling van bestaande opgaven en werkwijzen van belang dat Odzob de noodzakelijke sturing daarop door de deelnemers zodanig inricht dat dit in lijn is

met de rollen en positie van de deelnemers. Dit betekent feitelijk eerst de vraag op gewenste of noodzakelijk geachte doorontwikkeling voorleggen aan de deelnemers, en inhoudelijke en financiële kaders ophalen, voordat met uitwerking kan worden aangevangen.

Een aandachtspunt hierbij is hoe de deelnemers/gemeenten tot meer gezamenlijke kaderstelling kunnen komen in de richting van Odzob. En de notie dat de gemeenten heel verschillende ken en hebben neergelegd bij Odzob (variërend van alleen basismilieutaken tot en met bouw en natuurtaken). Een en ander vraagt om heroverweging van de stemverhoudingen over specifieke doorontwikkelingen.

Uitvoering en uitvoeringsniveau

ODZOB is blij met de constatering dat de verplichte- en verzoektaken grotendeels naar tevredenheid van de deelnemers worden uitgevoerd. Dat is immers meer dan 95% van de werkzaamheden. De uitwerking van collectieve taken dient verbetering, ook al is dit maar 5% van de werkzaamheden. En is bijna de helft daarvan momenteel met brede consensus van de deelnemers noodzakelijk voor gezamenlijke regionale activiteiten.

Juist via de collectieve taken worden vanuit inhoudelijke gedrevenheid met een grote claim op inzet en betrokkenheid van de deelnemers allerlei doorontwikkelingen voorbereid. Die kunnen inhoudelijke, organisatorische en/of financiële consequenties hebben. Dat gebeurt momenteel veelal zonder dat daarvoor door de deelnemers (college/raden; inhoudelijk en als eigenaar) kaders zijn opgehaald en verkregen.

Daarnaast is het ons inziens ook noodzakelijk dat de collectieve taken worden uitgezuiverd naar budget dat echt collectief beschikbaar is voor doorontwikkelingen, en naar wat geregeld dient te worden via opdrachtgever-opdrachtnemerstaken.

De verbeteringslag in de collectieve taken vergt ons inziens hoge urgentie en een versnelling van de in 2019 in gang gezette verbeteringslag. Om zo de toegevoegde waarde en outcome van samenwerking zo snel mogelijk te kunnen gaan oogsten

Vervolgstappen

Randvoorwaarden

In het DB van de ODZOB is op 2 april 2020 besproken welke rol voor haar passend is voor het vervolg op het rekenkameronderzoek. De ODZOB geeft aan dat de raden van de 9 gemeenten die de opdracht hebben gegeven voor het onderzoek nu als eerste aan zet zijn om hierin hun positie te bepalen. Het DB benadrukt daarbij dat de ODZOB weliswaar een volgende rol heeft maar eerst de reacties wil afwachten van de betreffende raden. Daarna bepaalt de ODZOB haar verdere positie welke pas aan de orde komt wanneer alle reacties van de raden binnen zijn en aansluitend in het AB zijn besproken. Het moment van agendering in het AB is afhankelijk van de raadsbehandeling door de betrokken gemeenteraden.

In het rapport is een conceptraadsbesluit opgenomen met de onderstaande tekst:

De raad besluit om:

Het college op te dragen:

1. Uitvoering te geven aan de aanbevelingen 1, 3, 4 en 5 gericht aan het college;
2. Met de ODZOB binnen 3 maanden een plan van aanpak op te stellen om het samenspel met de ODZOB te verbeteren met daarbij centraal de maatschappelijke opgaven, de toegevoegde waarde van de ODZOB aan de beoogde maatschappelijke effecten, met afspraken over bijbehorende sturing, ijkpunten, monitoring en evaluatie;
3. De raad hierover halfjaarlijks te informeren.

Het is uiteraard aan u en de discussie in uw raad hoe u met dit concept raadsbesluit om wilt gaan.

Financiën

De kosten voor de dienstverlening door de ODZOB zijn opgenomen in de jaarlijkse werkprogramma's.

De ontwerpbegroting 2021 van de ODZOB en de meerjarenraming 2022-2024 zijn behandeld in de collegevergadering van 19 mei 2020 en zullen worden behandeld in de raadsvergadering van 9 juli 2020.

Deze raadsinformatienota is besproken in de B&W vergadering op genoemde datum.